

## Περί μουσικής ο λόγος

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)



Έχουμε διανύσει σχεδόν δύο χιλιετίες από τότε που η Εκκλησία φανερώθηκε στον κόσμο και σ' όλη αυτήν την περίοδο της ζωής της – και φαίνεται πως μέχρι των εσχάτων θα – τη συνοδεύει στο χώρο της Λατρείας η Μουσική. Μια Μουσική που στο πέρασμα όλων αυτών των χρόνων έλαβε συγκεκριμένα μορφή και χαρακτηριστικά, τέτοια που να συμβαδίζουν με το σκοπό και το ρόλο που αυτή επιτελεί στη Λατρευτική ζωή της Εκκλησίας μας. Έτσι λοιπόν, η Εκκλησιαστική Μουσική, όπως ονομάζεται, ντύνει μελωδικά τον προσευχητικό λόγο των πιστών – μελών της Εκκλησίας, ώστε αυτός να γίνεται πιο εύληπτος από τη μια αλλά και πιο ευχάριστος από την άλλη. Προσφέρει λοιπόν μια ευχαρίστηση που δεν παραμένει στα αυτιά, αλλά προχωρεί βαθύτερα, στο χώρο της καρδιάς του πιστού, εκεί όπου η κατάνυξη και η ταπείνωση ενώπιον του λατρευμένου Θεού είναι τα ζητούμενα.

Ειδικότερα δε για μας τους Ορθόδοξους Έλληνες Χριστιανούς (γιατί υπάρχουν και άλλοι ορθόδοξοι λαοί οι οποίοι χρησιμοποιούν διαφορετική μουσική στη Λατρεία όπως π.χ. οι Ρώσοι), αυτή η Μουσική έλκει τις ρίζες της από την αρχαία Ελληνική Μουσική, με όμοια χαρακτηριστικά, ίδιους τρόπους παραγωγής των διαφόρων «ήχων» – μουσικών ακουσμάτων – ώστε να μπορούμε να πούμε ότι αποτελεί γνήσια συνέχεια της. Συνέχεια της Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής αποτελεί και η

Παραδοσιακή μας Μουσική, με μια και μοναδική διαφοροποίηση από την Εκκλησιαστική, που έχει να κάνει με τη χρήση της καθεμιάς μέσα στο κοινωνικό σύνολο. Η Εκκλησιαστική Μουσική, λόγω ακριβώς της χρήσης της στη Λατρεία, έχει κάποιους περιορισμούς αφού μοναδικός της στόχος είναι όπως προαναφέρθηκε η δημιουργία προσευχητικής διάθεσης του Πιστού. Από την άλλη, η Παραδοσιακή Μουσική έρχεται να καλύψει όλες τις υπόλοιπες εκφάνσεις του κοινωνικού βίου, - χαρές, λύπες, διασκεδάσεις, γάμους, αγώνες εθνικούς και ό,τι άλλο μπορεί να υπάρξει στη ζωή ενός ανθρώπου - χωρίς να έχει κανένα περιορισμό στα είδη της μελωδίας που χρησιμοποιεί. Αυτή η κοινή προέλευση των δύο αυτών κλάδων της Μουσικής μας φαίνεται ξεκάθαρα και από τους εκφραστές της. Οι ψάλτες των εκκλησιών μας, συνήθως μετά από τη Θεία Λειτουργία ή τον πανηγυρικό Εσπερινό ή το μυστήριο του γάμου, ήταν αυτοί που πρώτοι ξεκινούσαν και το τραγούδι στο εορταστικό τραπέζι που ακολουθούσε.

Αξίζει να σημειωθεί πως σε δύσκολες περιόδους για το έθνος μας, όπως ήταν η Τουρκοκρατία, η κατ'εξοχήν μουσική παραγωγή των χρόνων εκείνων αφορούσε σχεδόν πλήρως στα εκκλησιαστικά μέλη. Αποτελεί λοιπόν για μας ανεκτίμητο θησαυρό, που πολλές φορές υποτιμούμε ή προσπερνούμε αδιάφορα, μέσα στο πραγματικό χάος που επικρατεί στα μουσικά δρώμενα της εποχής που ζούμε, αφού πλέον καθετί που κυκλοφορεί σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου είναι προσιτό στον καθένα από μας. Είναι πραγματικά λυπηρό, ένας θησαυρός που μας ανήκει, να παραμένει κρυμμένος και για μας τους ίδιους, τα παιδιά μας και τις γενιές που θ' ακολουθήσουν. Η μουσική μας Παράδοση, Εκκλησιαστική και Παραδοσιακή, βγαλμένη μέσα απ' τα σπλάχνα μας, δεν μπορεί να μην μιλήσει στην ψυχή του σημερινού συνανθρώπου μας. Ο πιο αποτελεσματικός τρόπος να χαλάσεις ένα δέντρο είναι να του κόψεις τις ρίζες του. Ας μην αρνηθούμε αυτή την δυνατότητα λήψεως τροφής από τις δικές μας ρίζες, γιατί αυτό φαίνεται ήδη πως είναι καταστροφικό για τον άνθρωπο, σε ό,τι αφορά τη ζωή του γενικότερα. Είναι σεβαστή κάθε σύγχρονη μουσική παραγωγή, όταν όμως παρεμβαίνει αλλοτριωτικά σ' αυτόν που την ακούει τότε δεν μπορεί να γίνεται δεκτή χωρίς καμιά αντίδραση. Μετά λύπης παρατηρούμε ότι τέτοιου είδους «μουσικές» δυστυχώς κυκλοφορούν πολλές σήμερα.

Η σημερινή κατάσταση συμβαδίζει με το πόσο ψηλά έχουμε την Ελληνική μας γλώσσα σήμερα. Πολλές φορές έγνοια μας είναι να μάθουν τα παιδιά μας και δυο και τρεις ξένες γλώσσες κάποτε (τη μια - την Αγγλική - τη θεωρούμε δεδομένη πλέον), ενώ για τη γλώσσα μας ίσως να μη δίνουμε τη δέουσα προσοχή και σημασία (παραπέμπω στα αποτελέσματα των εξετάσεων των Νέων Ελληνικών στα τελευταία χρόνια).

Επιστρέφοντας στο θέμα μας να πω ότι η Μουσική μας είναι όμορφη, ελκυστική,

πραγματικά ωραία και αξίζει τον κόπο να ασχοληθούμε μαζί της. Εκεί θα βρούμε αυτό που πραγματικά μας εκφράζει, σαν Έλληνες κατοίκους αυτού του τόπου, θα τραγουδήσουμε τον πόνο μας, τη χαρά μας, τη συγκίνησή μας, τη στενοχώρια μας, την ελπίδα μας και θα ψάλλουμε τα τραγούδια του Θεού, τους Εκκλησιαστικούς μας Ύμνους, προσφέροντας τους μέσ' απ' τήν καρδιά μας στον Πλάστη και Θεό μας, ως κραυγή εκζήτησης του ελέους Του και σωτηρίας των ψυχών και των σωμάτων μας. Αμήν!

*Πρωτ. Νικόλαου Λυμπουρίδη*

**Πηγή:** [isagiastriados.com](http://isagiastriados.com)